

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Міністерства фінансів України
«Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності»

I. Визначення проблеми

Митним кодексом України (далі – Кодекс) визначено види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюють митні органи (стаття 404). Частиною першою статті 405 Кодексу встановлено, що на провадження видів діяльності, зазначених у статті 404 Кодексу, надаються дозволи. Підприємства, які отримали такі дозволи, включаються до відповідних реєстрів, які веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику (стаття 415). До видів діяльності, контроль за діяльністю яких здійснюють митні органи, належить, зокрема, й митна брокерська діяльність.

Чинний на сьогодні наказ Міністерства фінансів України від 04.08.2015 № 693 «Про діяльність митних брокерів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.08.2015 за № 1036/27481 (далі – наказ № 693), є застарілим з огляду, зокрема, на те, що цим наказом:

не передбачено можливості надання суб'єктами господарювання в електронному вигляді документів, засвідчених кваліфікованими електронними підписами підприємств, та опрацювання Держмитслужбою документів у електронному вигляді;

не передбачено можливості автоматизованого опрацювання інформації про суб'єкта господарювання шляхом використання інформації з інших інформаційних баз даних;

не затверджено правила провадження митної брокерської діяльності та порядок контролю за її провадженням;

затверджені норми, які вже втратили актуальність у зв'язку з прийняттям Закону України від 02 жовтня 2019 року № 141-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів» тощо.

Проект наказу Міністерства фінансів України «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності» (далі – проект наказу) розроблено:

відповідно до частини першої статті 407 Кодексу та підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375;

з урахуванням положень статей 404 – 406, 409 – 419 Кодексу;

з метою встановлення порядку подання та розгляду заяв, надання, переоформлення, зупинення дії, анулювання дозволів на провадження митної брокерської діяльності, правил провадження митної брокерської діяльності та порядку контролю за її провадженням, забезпечення видання Міністерством фінансів України нормативно-правових актів, що впливають із Кодексу.

Станом на 01.01.2021 загальна кількість діючих дозволів на провадження митної брокерської діяльності становила 7345 одиниць. Протягом 2018 – 2021 років спостерігається тенденція до збільшення кількості митних брокерів,

зокрема, станом на 01.01.2019 – 5797, на 01.01.2020 – 6562, на 01.01.2021 – 7345 одиниць. Таким чином, щорічний приріст кількості митних брокерів збільшується майже на 1000 суб'єктів господарювання. При цьому переоформлення або анулювання дозволів потребує приблизно 100 митних брокерів. З огляду на зазначене у цьому аналізі регуляторного впливу можемо зробити припущення, що дія вказаного регулювання буде поширюватися на 1100 суб'єктів господарювання щорічно.

На сьогодні суб'єкти господарювання подають заяву на отримання дозволу на провадження митної брокерської діяльності у паперовому вигляді, що триває довгий період часу, який вони можуть використати на отримання прибутку. Крім цього, строк отримання дозволу на провадження митної брокерської діяльності становить 20 календарних днів, що також є тривалим процесом.

Прийняття проекту наказу забезпечить максимально комфортні умови отримання вказаних вище адміністративних послуг, пов'язаних зі здійсненням митної брокерської діяльності, оскільки заяву можливо буде подати не виходячи з робочого кабінету чи дому, та отримати результат протягом кількох хвилин після її подання.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами; діючих регуляторних актів, оскільки в них такі норми відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Цілі підготовки проекту наказу:

використання при наданні адміністративних послуг можливостей, які надають новітні інформаційно-комунікаційні технології, щодо взаємодії митних органів з підприємствами-резидентами, які бажають провадити чи провадять митну брокерську діяльність. Вказане стосується як можливостей підприємства звертатись у митний орган з використанням електронного сервісу, так і можливостей митного органу автоматизувати процеси прийняття рішення (частково чи повністю);

вдосконалення порядку подання та розгляду заяв, надання, переоформлення, зупинення дії, анулювання дозволів на провадження митної брокерської діяльності, а також встановлення правил провадження митної брокерської діяльності та порядку контролю за її провадженням;

спрощення та прискорення процедури отримання дозволу на провадження митної брокерської діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення наказу № 693 без змін	Залишення ситуації без змін. Видача дозволів у паперовому вигляді
Альтернатива 2 Розроблення нового проекту наказу	Прийняття проекту наказу. Отримання дозволів на провадження митної брокерської діяльності із застосуванням відповідного програмного забезпечення; зменшення строків на їх отримання

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні. Виключає можливість отримання документів дозвільного характеру (або копії цих документів) відповідно до чинних законодавчих та нормативно-правових актів. Матимуть місце випадки недотримання норм законодавства під час розгляду заяв про надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності	Робочий час для опрацювання інформації, яка подається суб'єктом господарювання у заяві для отримання дозволу на провадження митної брокерської діяльності
Альтернатива 2	Розроблення нового нормативно-правового акта вдосконалює порядок подання та розгляду заяв, надання, переоформлення, зупинення дії, анулювання дозволів на провадження митної брокерської діяльності, а також встановлює правила провадження митної брокерської діяльності та порядок контролю за її провадженням. Підвищує ефективність робочого часу	Відсутні (розроблення, погодження та прийняття проекту нормативно-правового акта здійснюють посадові особи відповідних центральних органів виконавчої влади в межах своєї компетенції)

3. Дія проекту наказу не поширюється на сферу інтересів громадян.

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Проект наказу стосується інтересів суб'єктів господарювання, які мають намір отримати дозвіл на провадження митної брокерської діяльності.

Показник	Великі та середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	36	89	975	1100
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	3,3 %	8,1%	88,6%	100%

* Оскільки немає статистичних даних щодо визначення категорії підприємств, що надають митні брокерські послуги, припустимо, що у митних брокерів така сама відсотковість, що у брокерів, інформація за категоріями яких знаходиться на сайті Державної служби статистики України (http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Ситуація залишиться на існуючому рівні	Час на отримання та очікування результату
Альтернатива 2	Максимальні. Суб'єкти господарської діяльності матимуть змогу надавати заяви про надання/переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності та в стислий строк отримати витяг з реєстру митних брокерів, що, у свою чергу, створить комфортні умови для ведення бізнесу в Україні та наблизить державне регулювання в цій сфері до вимог Європейського Союзу	Відсутні

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (за Альтернативою 1)

№ з/п	Витрати	За рік	За п'ять років
1	Ознайомлення з нормативно-правовим актом	0	0
2	Заповнення форми заяви	36,11 грн (1 год. x 36,11)	180,55 грн
3	Надсилання заяви на провадження митної брокерської діяльності поштою та отримання результату її розгляду поштою	(25 грн – відправка заяви поштою), за рік – 900 грн (25 грн x 36)	4500 грн
4	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3), грн	936,11 грн	4680,55 грн
5	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширюватись регулювання	36	180

6	Сумарні витрати ВПП, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 4 x рядок 5), грн	33699,96 грн	842499 грн
---	---	--------------	------------

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (за Альтернативою 2)

№ з/п	Витрати	За рік	За п'ять років
1	Ознайомлення з нормативно-правовим актом	18,055 грн (0,5 год. X 36,11)	90,275 грн (0,5 x 36,11) x 5
2	Заповнення форми заяви в електронному вигляді	18,055 грн (0,5 год. X 36,11)	90,275 грн
3	Отримання витягу з Реєстру митних брокерів	18,055 грн (0,5 x 36,11)	90,275 грн
4	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3), грн	54,165 грн	270,825 грн
5	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширюватись регулювання	36	180
6	Сумарні витрати ВПП, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 4 x рядок 5), грн	1949,94 грн	48748,5 грн

Для обрахунку: приймаємо за основу мінімальну заробітну плату, визначену у погодинному розмірі, що становить 36,11 грн/год. відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»; 8-годинний робочий день; кількість працівників, що заповнюють заяву – 1 особа.

Сумарні витрати за альтернативами**	Сума витрат, гривень
Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, за Альтернативою 1	За рік – 33699,96 грн, за 5 років – 842499 грн
Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, за Альтернативою 2	За рік – 1949,94 грн, за 5 років – 48748,5 грн

** Запропонований проект наказу не передбачає отримання документів інших державних органів.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
---	---	---

під час вирішення проблеми)		
Альтернатива 1	1	Не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання
Альтернатива 2	4	Дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутність нормативно-правового врегулювання питання негативно вплине на надання адміністративних послуг, а саме надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності, у зв'язку з невідповідністю чинного нормативно-правового акта вимогам законодавства України та Європейського Союзу	Є найгіршою з альтернатив, оскільки не приведе до досягнення цілей державного регулювання
Альтернатива 2	Забезпечує приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України та вимог Європейського Союзу	Відсутні. Розроблення, погодження та прийняття проекту наказу здійснюють посадові особи відповідних центральних органів виконавчої влади в межах своєї компетенції	Є оптимальною серед запропонованих альтернатив, оскільки відповідає вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Переваги відсутні	Зовнішні чинники відсутні
Альтернатива 2	Цей метод є найбільш оптимальним, оскільки узгоджує норми проекту наказу з вимогами законодавства України та Європейського Союзу	Зовнішні чинники відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту наказу Міністерства фінансів України «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності» та фактична реалізація його положень.

Реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття нормативно-правового акта, яким буде забезпечено:

скорочення строку розгляду заяв про надання (переоформлення) дозволу на провадження митної брокерської діяльності за рахунок запровадження інформаційних технологій;

створення можливості для підприємств спростити надання митним органам заяв, пов'язаних з митною брокерською діяльністю, за рахунок використання єдиного кабінету;

усунення невідповідності норм Положення вимогам законодавства України.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

Для впровадження проекту наказу необхідно:

забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України;

доопрацювати відповідні автоматизовані інформаційні системи Держмитслужби як для можливостей підприємства звертатись у митний орган з використанням електронного сервісу, так і можливостей митного органу автоматизувати процеси прийняття рішення (частково чи повністю).

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Можливої шкоди у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проекту наказу не передбачає додаткових фінансових витрат центральних органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання та громадян.

Виконання вимог акта забезпечується в межах кошторисних витрат суб'єктів господарювання.

У зв'язку з тим, що дія проекту наказу більшою мірою поширюється на суб'єктів малого підприємництва, то консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для

здійснення регулювання, проведено розробником у період з 24.06.2021 по 23.07.2021.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Робоча зустріч з Асоціацією митних брокерів України	8	Учасники висловили побажання щодо врегулювання питання можливості електронної подачі заяви та скорочення часу її розгляду
2	Публікації в соціальних мережах	0	Інтернет-консультації не надавались
3	Відповіді на запити суб'єктів господарювання	4	Надані роз'яснення щодо порушених у запитах проблемних питань

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання малого підприємництва та мікропідприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (за Альтернативою 2)

№ з/п	Витрати	За рік	За п'ять років
1	Ознайомлення з нормативно-правовим актом	18,055 грн (0,5 год. x 36,11)	90,275 грн (0,5 x 36,11) x 5
2	Заповнення форми заяви в електронному вигляді	18,055 грн (0,5 год. x 36,11)	90,275 грн
3	Отримання витягу з Реєстру митних брокерів	18,055 грн (0,5 x 36,11)	90,275 грн
4	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3), грн	54,165 грн	270,825 грн
5	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширюватись регулювання	1064	5320
6	Сумарні витрати ВПП, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 4 x рядок 5), грн	57631,56 грн	1440789 грн

Для обрахунку: приймаємо за основу мінімальну заробітну плату, визначену у погодинному розмірі, що становить 36,11 грн/год. відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»; 8-годинний робочий день; кількість працівників, що заповнюють заяву – 1 особа.

Реалізація проекту наказу не передбачає додаткових витрат та відбуватиметься в межах фінансування Мінфіну.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання – Державна митна служба України.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів господарювання:

Процедура регулювання суб'єктів господарювання (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), грн	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта господарювання	Оцінка кількості суб'єктів господарювання, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), грн
Прийняття та опрацювання заяви	0,5 год.	$113,54 \times 0,5 = 56,77$	12	1100	62447
Підготовка інформації до засідання робочої групи	0,5 год.	$113,54 \times 0,5 = 56,77$	12	1100	62447
Опрацювання рішення робочої групи щодо надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності (внесення інформації в реєстр митних брокерів, підготовка витягу з реєстру та повідомлення суб'єкта господарювання щодо результатів розгляду заяви)	1 год.	113,54	12	1100	124894
Разом за рік	X	X	X	X	249788

Для обрахунку: приймаємо за основу середню заробітну плату в митних органах – 21800 грн, 8-годинний робочий день, у середньому 24 робочі дні на місяць, у зв'язку з цим приблизна вартість години роботи посадової особи митних органів – 113,54 грн/год., кількість працівників, що надають дозволи на провадження митної брокерської діяльності – 1 особа.

* Усі розрахунки, які наведені в аналізі регуляторного впливу, є приблизні та можуть бути визначені після прийняття, набуття чинності та застосування норм регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії є необмеженим, оскільки Кодекс та постанови Кабінету Міністрів України, з метою реалізації вимог яких розроблено проект наказу, мають необмежений термін дії.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: 0 гривень.

Кількість суб'єктів господарювання та фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта: 1100 суб'єктів господарювання за рік.

Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта: $0,5 \times 36,11 \times 1100 = 19860,5$ грн та 0,5 годин за рік одним суб'єктами господарювання.

Кількість суб'єктів господарювання, які отримають дозвіл на провадження митної брокерської діяльності протягом року: 1000 суб'єктів господарювання.

Кількість анульованих, переоформлених дозволів на провадження митної брокерської діяльності; 100 дозволів за рік.

Час, що витратить суб'єкт господарювання на отримання дозволу на провадження митної брокерської діяльності або його переоформлення не перевищуватиме 1 години після подання відповідної заяви.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання оцінюється як стовідсотковий, оскільки проект наказу розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта уповноважений орган виконавчої влади здійснюватиме базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», шляхом аналізу статистичних даних за допомогою інформаційних систем Держмитслужби та звітної інформації, яка надходить до Держмитслужби від митних органів.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись через рік після набрання чинності наказом.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності.

Повторне відстеження буде здійснюватися через два роки після набрання чинності наказом.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

У разі виявлення неврегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів та суб'єктів господарювання ці питання будуть врегульовані шляхом унесення відповідних змін.

Виконавцями заходів з відстеження є Міністерство фінансів України, Державна митна служба України.

**В. о. Голови Державної митної
служби України**

10 серпня 2021 р.

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ